

zřízení všeobecně závazné pravidlo, nýbrž má býti s o u d c o v s k é m u u v á Ź e n í vyhrazeno, by podle osobitých zvláštností každého jednotlivého případu podrobil poměry a důvody slušnosti uvážlivému přezkoumání a podle výsledku v ý j i m e č n o u povinnost vyživovací určil tak, aby výživa manželčina byla slušnou. Myšlenka této a její zásadě neodcizilo se ani platné zákonodárství, jak zřetelně ukazuje § 19 zákona ze dne 22. května 1919, čís. 320 sb. z. a n., založený rovněž na důvodech lidské slušnosti. Byť i citovaný dekret užil slov »slušná výživa«, není tím míněna »výživa slušná«, to jest ú p l n á dle §u 91 obč. zák., kdyžtž § 1264 obč. zák. mluví o výživě jednoho z manželů po rozvodu, nemá-li na rozvodu viny, jenom jako o výživě přiměřené, a když citovaný dvorský dekret uvaluje na manžela vyživovací povinnost jenom »od případu k případu« a »výjimečně«. Nelze tedy při posuzování rozsahu výjimečného poskytování výživného dle citovaného dvorského dekretu řídit se pravidly §u 91, 1264, 672 obč. zák. Nebylo se zřetlem na § 796 obč. zák. zajisté úmyslem zákonodárcovým, by výživu manželovu v pořádném manželství druhého manžela přeživšího n u z n ě j i vypravil (»der mangelnde anständige Unterhalt« § 796 obč. zák.) než výživu zcela výjimečnou a jenom ze zcela zvláštních důvodu — a to ještě spíše z důvodu veřejnoprávních, než soukromoprávních — podle citovaného dvorského dekretu. Plyne z toho, že pravidel shora uvedených může býti při výkladu pojmu »slušné výživy« dle cit. dvorského dekretu dle §u 7 obč. zák. použito jen s o b m e z u j í c í o b e z ř e t n o s t í, a že při určování takovéto výjimečné výživy mají býti směrodatným vodítkem důvody slušnosti a pak také veřejnoprávní ohledy, aby s manžela povinnost živiti manželku nebyla přesunována na veřejnou dobročinnost anebo na domovskou obec. Není v dovolacím řízení vytýkáno, že by byl skutkový základ pro určení výživného za tohoto stavu nedostatečným, nebo neúplným. Příjmy žalovaného činí okrouhle 1948 Kč měsíčně, a to jest jeho jediný majetek. Výživné dětí činí 560 Kč měsíčně. Žalobkyně je celkem k nějaké výdělečné činnosti nezpůsobilá, jednak jako žena chorobná, jednak jako žena pro existenční boj nedostatečně vyzbrojená, bez dostatečné průpravy odborné. Nelze pochybovati, že potřebuje nezbytně, aby mohla velmi skromně žíti, manželovy pomoci, byť i nebylo lze přisvědčiti odvolacímu soudu, že její průměrné minimum existenční musí činiti 700 Kč měsíčně, což je částka vzhledem k celkovým příjmům manželovým neodůvodněně vysoká, a důvody slušnosti mluví pro to, aby vzat byl patřičný zřetel také na manželovy stísněné poměry. Dovolací soud přece však uznává, že vzhledem k okolnostem odvolacím soudem zjištěným, nižšími stolicemi částkami 300 Kč a 260 Kč měsíčně vyměřené výživné jest nepřiměřeně nízké a považuje dle §u 273 c. ř. s. za přiměřenou částku měsíčních 320 Kč.

Čís. 2429.

Okresní hospodářská rada nemá způsobilosti, býti stranou ve sporu.

(Rozh. ze dne 27. března 1923, Rv I 1186/22.)

O žalobě obce A. proti okresní hospodářské radě v P. rozhodly o b a n i ž š í s o u d y věcně. N e j v y š š í s o u d zrušil rozsudky obou nižších soudu i s předchozím řízením a odmítl žalobu.

D ů v o d y:

Žalovaná okresní hospodářská rada nemá podle své právní povahy ani procesní způsobilosti, ani způsobilosti, býti stranou. Není orgánem státní správy. Z úkolů jí podle nařízení ze dne 11. ledna 1919, čís. 2503 '1/1919 přidělených, jich ustavení a jich poměru ku státním úřadům správním plyne, že, nejsouce zřízeny státem, nejsou orgány státní správy a také ne státním úřadem, nýbrž jsou pouze státem uznanými soukromými orgány dozorčími obyvatelstva bez jakékoliv výkonné moci, vykonávající pouze kontrolu příslušných živností a obecních orgánů s právem, činiti iniciativní a po případě i jiné návrhy. Nemohou zasáhnouti činně do zásobovací činnosti orgánů k tomu pověřených státem, nemohou vyvíjeti samostatnou činnost právní, nemají právní samostatnosti a vlastní způsobilosti majetkové. Nejsou právníckými osobami (§ 26 obč. zák.). Těmi-li nejsou, nemají ani způsobilosti býti stranou, ani způsobilosti státi na soudě. Jde o nedostatek nezpůsobilosti dle §u 7 odstavec první c. ř. s. neodstranitelný. Dle §u 6 odstavec první c. ř. s. musí k němu býti z úřední povinnosti hleděno v každém období rozepře.

Čís. 2430.

Zákon ze dne 17. července 1919, čís. 421 sb. z. a n., o přeměně obecního statku v kmenové obecní jmění.

Neodporovali-li starousedlíci knihovnímu výmazu svých práv rekusem proti povolujícímu usnesení, nemohou se domáhati žalobou bezúčinnosti výmazu. Rozhodnutí knihovního soudu jest konečným.

(Rozh. ze dne 27. března 1923, Rv I 1191/22.)

K žádosti žalované obce byl usnesením okresního soudu ze dne 2. prosince 1919 povolen výmaz požitečného práva žalobců k obecním pozemkům. Žalobci si do povolení výmazu nestěžovali, nýbrž domáhali se roku 1922 žalobou zjištění, že výmaz požitečného práva jest neplatným a že jest zjednati dřívější stav knihovní. Žaloba byla zamítnuta s o u d y v š e c h t ř í s t o l i c, N e j v y š š í m s o u d e m z těchto

d ů v o d ů:

Po stránce právní bylo žalobu zamítnouti. Žalobci domáhají se jedině znovuzřízení knihovního stavu, změněného usnesením ze dne 2. prosince 1919, prohlášením knihovního zápisu za neplatný a uznáním právní možnosti tohoto výmazu. Neplatnost tu odůvodňují žalobci tvrzením, že nebylo tu ani skutkových ani právních předpokladů pro knihovní zápisy, usnesením tím povolené a podle něho vykonané. Zápis ten stal